

แนวทาง 18 ข้อเพื่อพิชิตข้อสอบอัตนัย CPA วิชาการบัญชี

โดย อ.ดร. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

1. ก่อนอื่น ให้สมมติตัวเองว่าเป็นผู้สอบบัญชีของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกิจการเหล่านี้มีแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรให้สูงกว่าที่ควรจะเป็น เพราะจะทำให้ราคาหุ้นสูงขึ้น และทำให้ผู้บริหารได้โบนัสมากขึ้น ดังนั้น มาตรฐานบัญชีที่ออกมากำกับจึงมุ่งเน้นให้กิจการรายงานกำไรที่มีคุณภาพ ซึ่งมักจะมีแนวโน้มทำให้กิจการรายงานตัวเลขกำไรต่ำกว่าความเป็นจริงเอาไว้ก่อน
2. ต้องแบ่งเวลาและเคร่งครัดกับการใช้เวลา โดยท่านควรทำข้อสอบปรนัยก่อน ซึ่งหลังจากตัดเวลาทำข้อสอบปรนัย 1 ชั่วโมงแล้ว จะเหลือเวลาประมาณ 2 ชั่วโมงเพื่อทำโจทย์ 3 ข้อ ท่านควรใช้เวลาต่อข้อประมาณ 30 นาทีเท่านั้น หากยังทำข้อใดไม่เสร็จก็ให้ข้ามไปทำข้ออื่นทันที โดยเวลาเต็มสำหรับ 1 ข้อจะต้องไม่เกิน 1 ชั่วโมง (แต่นั้นก็หมายความว่าจะทำให้ท่านไม่มีเวลาทวนข้ออื่น)
3. เลือกทำข้อที่ง่ายที่สุดก่อน โดยอาจใช้เวลาประมาณ 5 นาทีอ่านโจทย์ทุกข้อแบบคร่าวๆ และให้เลือกทำข้อที่ง่ายที่สุดก่อน เป็นการเรียกกำลังใจ เพราะหากท่านใช้เวลากับข้อนั้นน้อยก็จะมีเวลาทำข้ออื่นได้เพิ่ม
4. อ่านคำถามให้ถนัดถนี่ ตัวอย่างเช่นจากคำสั่งโจทย์ข้อ 2 ของการสอบครั้งที่ 3/2548 ระบุดังนี้

จากข้อมูลที่ให้มาของบริษัท ไทยอุตสาหกรรม จำกัด ให้ท่าน

1. คำนวณอัตราค่าใช้จ่าย (Manufacturing Overhead Rate) ที่ควรนำมาใช้ในการคำนวณต้นทุน ของแผนกเครื่องจักรและของแผนกประกอบ
2. คำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งหมด (Total Manufacturing Overhead) ของงานเลขที่ 909 ที่ผลิตเสร็จเมื่อเดือนตุลาคม 2547
3. คำนวณต้นทุนต่อหน่วยของงานเลขที่ 909 เมื่อผลิตเสร็จ
4. คำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตที่จัดสรรต่ำไปหรือสูงไป (Under or Overallocated Manufacturing Overhead) ของแต่ละแผนกผลิต และของทั้งโรงงานโดยรวม

สิ่งที่ท่านต้องทำคือ

- “คำนวณ” อัตราค่าใช้จ่ายของ 2 แผนก
- “คำนวณ” ค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งหมดของงาน 909
- “คำนวณ” ต้นทุนต่อหน่วยของงาน 909
- “คำนวณ” ค่าใช้จ่ายการผลิตที่จัดสรรสูงไปหรือต่ำไป ของ “แผนกผลิต” และ “ของทั้งโรงงาน”

ซึ่งแม้ท่านจะสามารถคำนวณคำตอบสุดท้ายได้อย่างถูกต้อง ก็ไม่ได้หมายความว่าท่านจะได้คะแนนอย่าง ที่ควรจะเป็นหากท่านไม่ได้ตอบคำถามที่โจทย์ถามอย่างครบถ้วน ถึงแม้ว่าท่านจะแย้งว่าถ้าคำตอบสุดท้ายถูกต้องก็น่าจะ “อนุমান” ได้ว่าท่านเข้าใจในเรื่องนั้นๆ และสมควรจะได้คะแนนเต็ม เพราะอย่าลืมว่า การตรวจมักจะทำให้คะแนนเป็นจุด มากกว่าดูจากภาพรวม

5. อย่าคาดหวังว่าท่านจะสามารถทำโจทย์ได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบภายใต้เวลาเพียง 2 ชั่วโมง หากท่านทำไม่เสร็จหรือทำไม่ลงตัว แต่เกินเวลาที่กำหนดไว้ข้อละ 30 นาที ให้ท่านทำโจทย์ข้ออื่นทันที เพราะเป้าหมายของเราคือการทำอย่างไรก็ได้ให้เกิน 60% หากท่านคาดว่าข้อนั้นท่านทำได้ไม่น้อยกว่า 60% แล้วก็ถือว่า

ท่านไม่ขาดทุน จริงอยู่การเสียเวลาเพิ่มขึ้นอาจทำให้ท่านได้คะแนนเพิ่มขึ้น (เล็กน้อย) แต่อาจไม่คุ้มกับโอกาสการทำคะแนนจากข้ออื่นที่เสียไปก็ได้

6. ให้ความสำคัญกับรูปแบบ (เช่น หัวขบ รายการ คำอธิบาย การเปิดเผยข้อมูล ฯลฯ) เพราะในหลายๆ กรณีกรรมการผู้ตรวจข้อสอบจะให้คะแนนเป็นจุด นั่นก็หมายความว่า การเขียนรูปแบบให้ถูกต้อง ซึ่งเสียเวลาในการเขียนเพียงเล็กน้อย อาจทำให้ท่านได้คะแนนพอๆ กับการคำนวณตัวเลขที่สลับซับซ้อนที่มีโอกาสผิดพลาดได้ตลอดเวลา
7. เขียนให้อ่านง่าย และแสดงคำตอบของท่านให้ชัดเจน เนื่องจากในแต่ละรอบจะมีผู้สอบเป็นจำนวนมาก (ราว 2,000 – 3,000 คน) การเขียนให้อ่านง่ายและแสดงคำตอบอย่างชัดเจนจะช่วยให้กรรมการผู้ตรวจสามารถให้คะแนนได้ง่ายขึ้น ซึ่งถ้าเป็นไปได้ ขอให้ท่านใช้หน้าแรกของกระดาษคำตอบข้อคำนวณสรุปคำตอบที่ได้มาด้วยความยากลำบาก เพราะน่าจะเป็นผลบวกกับคะแนนสอบของท่านเอง
8. เขียนละเอียดดีกว่าเขียนหยาบ ถึงแม้ว่าโจทย์จะไม่ได้สั่งอย่างชัดเจน หากโจทย์ถามตัวเลขที่ต้องได้มาจากการคำนวณประกอบก็ขอให้ท่านจงคำนวณประกอบอย่างละเอียด เพราะจากการพูดคุยกับผู้เข้าสอบหลายท่าน บางท่านแสดงคำตอบสุดท้ายได้อย่างถูกต้องแต่ไม่ได้คำนวณประกอบเนื่องจากเห็นว่าง่าย ๆ ก็ทำให้เขาเสียคะแนนข้อนั้นไปถึง 5 คะแนน ซึ่งก็เพียงพอที่จะทำให้เขาต้องเข้าสอบใหม่ในคราวถัดไป
9. สำหรับคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีที่ไม่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ หากท่านนึกอะไรไม่ออก ให้ย้อนกลับไปหาลักการในแม่บทการบัญชี หากท่านตอบได้อย่างมีหลักการเชื่อว่าน่าจะได้คะแนนมาพอสมควร
10. เขียนมากกว่าเขียนน้อย และอย่าตอบแค่ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ต้องให้เหตุผลประกอบ และถ้าให้ตีให้ยกตัวอย่างด้วย และพึงระลึกไว้เสมอว่า การเขียนตอบเพียง 1-2 บรรทัด ย่อมไม่คู่ควรกับคะแนน 20 คะแนน
11. บ่อยครั้งที่โจทย์จะระบุให้เขียนหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้ที่ท่านจะทราบเรื่องการเปิดเผยข้อมูลที่มาตรฐานการบัญชีแต่ละฉบับระบุให้เปิดเผยอย่างครบถ้วน ดังนั้น หากท่านไม่รู้ ก็ขอให้สมมติตัวเองว่ากำลังจะไปซื้อหุ้นสามัญของบริษัทแห่งนั้นและตั้งข้อสงสัยว่าท่านต้องการทราบอะไรเพิ่มเติมนอกเหนือจากตัวเลขในงบการเงินบ้าง สิ่งเหล่านั้นจะช่วยเพิ่มคะแนนให้กับท่านได้บ้างพอสมควร อย่างไรก็ตาม ท่านอาจเตรียมตัวสอบสำหรับข้อสอบเกี่ยวกับหมายเหตุประกอบงบการเงินโดยหมั่นอ่านหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งท่านสามารถ download งบการเงินได้ฟรีจาก www.set.or.th หรือ www.sec.or.th
12. หากเป็นการคำนวณประกอบงบการเงินและการทำเสถงบการเงิน แม้โจทย์จะไม่ได้สั่ง ท่านจะสามารถเพิ่มโอกาสทำคะแนนได้ด้วยการเขียนหมายเหตุประกอบงบการเงินประกอบไปด้วย (แต่ต้องไม่ทำให้ท่านเสียเวลามากเกินไปนัก)
13. การสอบผ่านหมายความว่าท่าน “ต้อง” สอบผ่านตั้งแต่อยู่หน้าห้องสอบ ไม่ใช่สอบผ่านหลังจากการทำข้อสอบ ซึ่งหากท่านรู้สึกว่าจะทำได้สบายๆ หลังจากอ่านโจทย์เสร็จรอบแรก ก็น่าจะเชื่อได้ว่าท่านน่าจะสอบผ่านได้ ดังนั้นการเตรียมตัวที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญมาก
14. การเตรียมตัวสามารถทำได้ 2 แบบ คือ
 - a. อ่านตำราหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่มาตรฐานการบัญชี หนังสือการบัญชีระดับต่างๆ ฯลฯ ให้ถ่องแท้ หรือ

b. การอ่านและฝึกทำข้อสอบเก่าให้คล่อง เรื่องไหนไม่เข้าใจจึงกลับไปอ่านหนังสือเพิ่มเติม

โดยส่วนตัวข้าพเจ้าเห็นว่าวิธี b น่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่า อย่างไรก็ตาม นอกจากข้อสอบเก่าที่ท่านต้องหมั่นทำแล้ว การทำความเข้าใจภาคผนวกหลังมาตรฐานอย่างถ่องแท้ก็ถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการสอบผ่านเช่นเดียวกัน

15. เข้าสอบให้ครบทุกครั้ง เพราะต้นทุนในการสอบแต่ละครั้งเท่ากับ 500 บาทเท่านั้น ไม่มีใครรู้เรื่องบัญชีทุกเรื่อง ดังนั้น หากข้อสอบครั้งนั้นๆ “เข้าทาง” ก็จะทำให้เราสอบผ่านได้อย่างคาดไม่ถึง นอกจากนี้ การเข้าสอบยังเป็นการบังคับตัวท่านเองให้อ่านหนังสือเตรียมสอบและพยายามทำข้อสอบอย่างสุดความสามารถในห้องสอบอีกด้วย
16. อย่ากังวลกับเรื่องที่เราไม่แม่น เพราะตามสถิติสภาพ แทบจะไม่ออกข้อสอบข้อใหญ่ในเรื่องเดียวกันติดๆ กันเลย ซึ่งหมายความว่า ถ้าครั้งนี้มีเรื่องที่เราไม่ถนัด ก็แปลว่าครั้งต่อไปเรื่องที่ท่านไม่รู้เรื่องก็น่าจะไม่ถูกนำมาออกข้อสอบอีกครั้งแน่ๆ
17. อย่าเก่งข้อสอบ เพราะข้อสอบแต่ละข้อมักประกอบไปด้วยมาตรฐานการบัญชีหลายฉบับ ดังนั้น ต่อให้ท่านเก่งถูกหรือมีข้อมูลวงในที่แม่นยาก็ตาม หากท่านไม่มีความรอบรู้มากพอท่านก็ไม่สามารถทำคะแนนจากข้อสอบข้อนั้นๆ ได้อยู่ดี อย่างไรก็ตาม ท่านสามารถลดขอบเขตของการออกข้อสอบได้โดยดูจากสถิติในคำนำของเอกสารประกอบการบรรยายฉบับนี้ ซึ่งหากท่านเตรียมตัวในหัวเรื่องทีออกข้อสอบบ่อยๆ ก็จะทำให้การเตรียมตัวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
18. ข้อสุดท้าย ปกติแล้วเรามักจะแยก “คำแก้ตัว” กับ “ความจำเป็น” ไม่ค่อยออก ดังนั้น อย่าให้คำว่า “ฉันไม่มีเวลา” มาบ่อนทำลายโอกาสทองของการเป็น CPA ของท่าน ท่านต้องมีวินัย และหาเวลาเตรียมตัวสอบอย่างสม่ำเสมอ “ทุกวัน” ไม่น้อยกว่าวันละ 1 ชั่วโมง ความสำเร็จก็จะอยู่แค่เอื้อมครับ